

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoP/19/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4420202934
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4420202934.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Viery Koscelanskej a JUDr. Lenky Halmešovej v právnej veci Bc. R. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XX/X, D. R., proti oprávnenej: O. G. S. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. 4, D. R., zastúpená Mgr. Danou Hankovou, advokátkou so sídlom M. R. Štefánika 3, 940 61 Nové Zámky, IČO: 42 122 899, o zrušenie výživného na plnoleté dieťa, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 09. decembra 2020, č. k. 9Pc/16/2020-63, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa na zrušenie vyživovacej povinnosti voči oprávnenej plnoletej dcére. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 62 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, Zákona o rodine, § 157 CMP, ako aj zisteným skutkovým stavom, na základe čoho dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je potrebné zamietnuť.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že pri rozhodovaní porovnával, či došlo k zmene pomerov, ktoré by odôvodňovali zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči oprávnenej. Zistil, že k takejto zmene pomerov od posledného právoplatne určeného výživného vo veci 9Pc/27/2018, teda od 09.06.2020, odkedy vyživovacia povinnosť určená rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 9Pc/27/2018-179 zo dňa 30.10.2019 nadobudla právoplatnosť v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu Nitra sp. zn. 8CoP/12/2020-216 zo dňa 23.04.2020 na strane oprávnenej ani navrhovateľa, nedošlo.

3. Poukázal na výsledky dokazovania v konaní vedenom pod sp. zn. 9Pc/27/2018 v ktorom zistil, že povinný bol v tom čase práceneschopný a dobrovoľne nezamestnaný, nemal žiaden príjem, nehľadal si prácu a ani nemal záujem sa zamestnať. Zároveň mal v konaní preukázané, že povinný je výlučným vlastníkom troch nehnuteľností, z ktorých jednu užíva. Z týchto dôvodov súd neprisvedčil dôvodom, ktoré povinný uviedol v konaní 9Pc/27/2018, že nemá finančné prostriedky, aby platil zvýšené výživné na oprávnenú pokiaľ má vo výlučnom vlastníctve tri nehnuteľnosti a za každú dokáže platiť náklady spojené s vlastníctvom k týmto nehnuteľnostiam, čo znamená, že príjem má dostatočný. Vo vzťahu k námietkam navrhovateľa, že vyživovaciu povinnosť navrhuje zrušiť z dôvodu, že oprávnená jeho dcéra ho nenavštevuje, dlhodobo nejaví o neho záujem, nepomáha mu, nechce s ním udržiavať žiadny kontakt, neposkytuje mu žiadne informácie o sebe a o štúdiu, súd prvej inštancie uviedol, že tieto považuje za absolútne nedôvodné a totožné s dôvodmi, ktoré uviedol aj v konaní o zvýšení výživného vedenom pod sp. zn. 9Pc/27/2018. Prijal záver že dôvody, pre ktoré navrhovateľ žiadal zrušiť vyživovaciu povinnosť na oprávnenú žiadnym spôsobom nepreukázal, riadne nezdôvodnil ani svoje majetkové pomery, resp. aký

má mesačný príjem a z čoho žije. Nepreukázal ani svoje tvrdenie, že má záujem predať nehnuteľnosť, ktorú vlastní v obci S. U., a že mu obec ponúka za predaj predmetnej nehnuteľnosti sumu 1.000,- eur. Záverom súd prvej inštancie poukázal na to, že dôvodom pre zrušenie vyživovacej povinnosti je predovšetkým skutočnosť, že oprávnená je schopná sa sama živiť, resp. že ukončila stredoškolské alebo vysokoškolské štúdium a buď sa stala nezamestnanou a je vedená na príslušnom úrade práce ako nezamestnaná alebo sa zamestnala, má príjem a je schopná sa sama živiť. Tieto skutočnosti neboli preukázané, naopak, u oprávnenej nedošlo k žiadnej zmene pomerov, pretože je stále študentkou Vysokého učení technického v Brne. Vo vzťahu k tvrdeniu povinného, že je tu dôvod na zrušenie vyživovacej povinnosti s poukazom na dobré mravy súd prvej inštancie uviedol, že nezistil také správanie oprávnenej voči povinnému, pre ktoré by oprávnenej nebolo možné priznať výživné. Povinný v konaní nepreukázal, že by sa oprávnená voči nemu ako otcovi správala takým spôsobom, ktorý by mal mať za následok zrušenie vyživovacej povinnosti. Podľa názoru súdu prvej inštancie zo strany povinného ide skôr o návrh účelový, pretože už aj v predchádzajúcom konaní vedenom pod sp. zn. 9Pc/27/2018 vyhlásil, že nebude platiť výživné na oprávnenú, a že oprávnená sa má o seba postarať sama, prípadne sa má o ňu postarať jej matka.

4. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Svoje odvolanie dôvodil tým, že dcéra ho nenavštevuje, dlhodobo nejaví záujem ani mu nepomáha. Nechce s ním udržiavať kontakt a neposkytuje mu žiadne informácie o sebe o štúdiu. Uviedol, že jeho dcéra napriek ústnej dohode na jeseň 2017, že nechce k nemu chodiť a z toho dôvodu nemá platiť výživné a od dovŕšenia 18 rokov si nebude nárokovať výživné, podala návrh na exekúciu zmeškaného výživného bez toho, aby ho dopredu informovala, snažila sa dohodnúť a bez oficiálnej výzvy cez poštovú korešpondenciu, čím ho zbytočne úmyselne zahanbila a spôsobila zbytočné finančné náklady. Uviedol, že jemu stačilo len zavolať a povedať, že zmenila názor a chce aby aj naďalej platiť. Bránil sa tým, že on bol ochotný sa hocikedy stretnúť a dohodnúť sa, čo napísal jej matke aj mailom. Podľa jeho názoru mu dcéra úmyselne a zákerným spôsobom ublížila a poškodila jeho dobré meno. Ďalej vo svojom odvolaní poukázal na to, že pohľadávku nedoplatkov na výživnom pre oprávnenú vo výške 438,12 eur a 36,51 eura a 36,51 eura uhradil dňa 06.09.2018 na účet matky oprávnenej v Poštovej banke Nové Zámky. Dňa 29.03.2019 uhradil aj vyčíslenie pohľadávky, zostatok v plnej výške 359,46 eur a úroky z omeškania 328,59 eur a trovy exekúcie 262,20 eur zo dňa 25.03.2019. Dňa 29.03.2019 uhradil aj vyčíslenie pohľadávky, zostatok v plnej výške 271,63 eur, úroky z omeškania 265,52 eur, trovy exekúcie 214,20 eur zo dňa 25.03.2019. Žiadal zohľadniť, že jeho dcéra má možnosť pracovať popri štúdiu, podľa jej slov aj pracuje a domov k matke chodí len na návštevu, väčšinu času je buď v Brne alebo u priateľa, s ktorým žije. Vie sa sama užiť a má aj možnosť žiadať výživné od jej matky, doteraz tak neučinila, nevyužila zákonom danú možnosť a to znamená, že finančne je dostatočne zabezpečená. V závere odvolania uviedol, že jeho nezamestnanosť a práceneschopnosť ako aj jeho zdravotný stav a dôvody, pre ktoré sa nemôže zamestnať už súd preukázal v dostatočnej miere. Má jednu operáciu za sebou a čakajú ho dve plánované. Nehnuteľnosti vo S., o ktoré sa opierajú súdy nie sú v stave prenájmu a na ich opravu nemá vyčlenené prostriedky. Žije skromne, šetrí na všetkom. Jeho dcéra je už dospelá je schopná sa už o seba postarať. Dodal, že jeho dôvody na zrušenie výživného sú opodstatnené a dostatočne odôvodnené.

5. Oprávnená vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že v dobe keď otca spolu so sestrou navštevovali bolo jeho správanie voči nim nepríjemné, neadekvátne a nadmieru autoritatívne a z toho dôvodu sa u neho prestali cítiť dobre. Následkom daných skutočností, bolo že došlo k vážnemu naštreniu vzťahov, ktoré postupne vyústilo až do takého stavu, že začali mať z otca strach a preto k nemu prestali chodiť. Tvrdenie otca, že je plnoletá a má možnosť pracovať popri štúdiu je nenáležité a nepatričné, keďže vzhľadom na to, že jej štúdium sa uskutočňuje dennou formou, má vyučovanie niekoľkokrát do týždňa a keďže sa musí pripravovať na vyučovanie dennodenne, nie je schopná si počas štúdia privyrobiť pravidelným príjmom. Ďalej uviedla, že súd správne poukázal na to, že ak otec vyvinul väčšie úsilie vzhľadom na to, že vlastní tri rôzne nehnuteľnosti, nemusel by mať žiadny finančný problém s platením výživného na svoju dcéru, ktorá sa v súčasnosti pripravuje na svoje budúce zamestnanie a je študentkou vysokej školy. K tvrdeniu navrhovateľa, že má možnosť požadovať výživné od matky uviedla, že toto vyjadrenie otca jej príde absurdné, keďže on sa si zrejme neuvedomuje, že v čase keď nebýva na internáte, býva v byte matky, ktorá platí všetky náklady spojené s bývaním, takisto nakupuje stravu, jej oblečenie, drogériu a všetky náklady spojené s jej štúdiom na vysokej škole. Vyjadrila presvedčenie, že navrhovateľ nemá záujem pracovať, častokrát striedal robotu, menil zamestnanie ešte počas skúšobnej doby. Záverom uviedla, že súdom stanovené výživné vo výške 80,- eur je vzhľadom na súčasné zárodkové pomery otca primerané.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len „CMP“ § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 219 ods. 3 CSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť.

7. Podľa § 387 odsek 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 387 odsek 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, príp. doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Podľa § 387ods.2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje so dôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Ak má odvolací súd za to, že prvostupňový súd nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa (úplne) správne argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie s náležitosťami podľa § 220 ods. 2 CSP, ale sa len obmedzí na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, správne zistil skutkový stav, správne vec posúdil po právnej stránke, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti ako vecne správny potvrdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto v zmysle § 387 ods. 1 CSP sa obmedzuje len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a nebude ich opakovať.

10. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

11. Podľa § 157 CMP, rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery

12. Z ustanovenia § 62 ods. 1 Zákona o rodine vyplýva, že prispievať na výživu svojich detí je zákonnou povinnosťou obidvoch rodičov, ktorá trvá až do doby, kým dieťa nenadobudne schopnosť samostatne sa živiť. Schopnosťou dieťaťa samostatne sa živiť treba rozumieť schopnosť samostatne, z vlastných zdrojov, uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Vyžaduje sa, aby táto schopnosť napĺňala požiadavku trvalosti tohto stavu, príjem náhodného charakteru nemožno považovať za nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť. Ako okolnosť, počas ktorej trvá vyživovacia povinnosť rodičov (odôvodnená úlohou rodiča viesť dieťa k získaniu vzdelania, a tým potrebných predpokladov na sebarealizáciu), sa akceptuje štúdium. Pre nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť sú dané podmienky ukončením jedného štúdia toho istého stupňa (pojem sústavná príprava na povolanie) a vychádza sa z definitívnosti získania predpokladov na výkon povolania. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom nezaniká po dobu štúdia, pokiaľ v ňom dieťa riadne pokračuje a to až do jeho dokončenia. Schopnosť dieťaťa samo sa živiť nezávisí teda ani od dosiahnutia určitej vekovej hranice, napr. plnoletosti, ale iba od toho, či dokáže svoje potreby samostatne z vlastných zdrojov uspokojovať.

13. Bez ohľadu na naplnenie zákonných kritérií pre určenie vyživovacej povinnosti, súd nemôže priznať výživné v prípade zisteného rozporu s dobrými mravmi. Nepochybná odôvodnenosť predmetného kritéria je daná prioritným predmetom úpravy rodinného práva, ktorým sú osobné vzťahy medzi subjektmi rodinného práva, na ktoré sa vyživovacie vzťahy viažu. Narušenie príslušných osobných vzťahov z relevantných dôvodov zákon sankcionuje tým, že nepovažuje za spravodlivé, aby osoba, ktorá sa takéhoto konania dopustila, požadovala plnenia založené práve na takomto osobnom vzťahu. Z uvedeného vyplýva, že právo oprávneného na výživné od povinného musí byť v súlade s dobrými mravmi. V tomto prípade sa skúma oprávnenie, nie povinnosť. Pojem dobré mravy zahŕňajú nepísané pravidlá slušnosti, ľudskosti a tolerancie, poctivosti a dôvery, ktoré princípy súd vždy musí skúmať v kontexte daného individuálneho prípadu, konania účastníkov a v súslednosti ich úkonov v čase a mieste. Uvedené znamená, že podľa tohto ustanovenia nemožno priznať výživné len v prípade, ak pre to existujú

dôvody na strane oprávneného. Predpokladá to teda také správanie oprávneného voči povinnému, ktoré spôsobí stratu práva priznať výživné.

14. Po prejednaní veci dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne podľa § 387 ods. 1,2 CSP potvrdiť. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil, pričom jeho závery majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k správne záveru, že nebolo možné návrhu navrhovateľa vyhovieť, nakoľko nedošlo od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti navrhovateľa k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zrušenie jeho vyživovacej povinnosti. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že k zmene pomerov môže dôjsť na strane oprávneného, povinného z výživného alebo na oboch stranách. Nemôže ísť o akúkoľvek zmenu pomerov, ale táto musí byť podstatná, čo do svojho rozsahu, ako aj z časového hľadiska. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že dosiahnutie plnoletosti samo o sebe nie je dôvodom na zrušenie vyživovacej povinnosti. K zrušeniu vyživovacej povinnosti rodiča voči dieťaťu dochádza najčastejšie z dôvodu, že plnoleté dieťa je schopné žiť sa samo avšak táto schopnosť nie je viazaná na dosiahnutie určitej vekovej hranice, konkrétne ani na dosiahnutie plnoletosti. Schopnosť dieťaťa, aby sa živilo samo je závislá na tom, kedy sa dieťa stane spôsobilým hradiť svoje odôvodnené potreby. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že v tomto prípade oprávnená pokračuje v štúdiu, v ktorom sa pripravuje na svoje budúce povolanie, preto zatiaľ nie schopná sa sama živiť.

15. Odvolací súd zároveň poukazuje na rozhodnutie Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 30.10.2019, č. k. 9Pc/27/2018-179, ktorým súd zvýšil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči povinnej na sumu 80,- eur mesačne. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 09.06.2020. Už dňa 03.07. 2020 podal navrhovateľ nový návrh, ktorý je predmetom tohto konania domáhajúc sa zrušenia vyživovacej povinnosti dôvodiac tým, že oprávnená sa o neho nezaujíma, nenavštevuje ho a dlhodobo nejaví o neho záujem. Uvedené námietky navrhovateľ uvádzal aj v konaní vedenom pod sp. zn. 9Pc/27/2018, pričom súd na tieto ako na nedôvodné neprihliadol a zvýšil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa. Rovnaké tvrdenia o vzťahu oprávnenej k nemu uviedol aj v tomto konaní, pričom súd prvej inštancie a s nimi v dôvodoch rozhodnutia vypořiadal a v tejto súvislosti uviedol, že na strane oprávnenej nezistil také závažné konanie, ktoré by odôvodňovalo nepriznanie výživného pre rozpor s dobrými mravmi. Napriek tvrdeniam navrhovateľa o odmietavom postoji oprávnenej voči nemu, odvolací súd nezistil dôvody pre zrušenie jeho vyživovacej povinnosti z dôvodu rozporu s dobrými mravmi. Z obsahu dokazovania vyplýva, že vzájomné vzťahy medzi navrhovateľom a oprávnenou nie sú dlhodobo dobré. Tak, ako navrhovateľ nie je spokojný so správaním oprávnenej voči nemu aj oprávnená v priebehu konania uvádzala závažne skutočnosti, pre ktoré sa odmieta s navrhovateľom stýkať. Poukazovala na prístup navrhovateľa k nej a k sestre v čase, keď navrhovateľa navštevovali a uviedla vážne dôvody, pre ktoré sa s ním odmieta stýkať. Narušenie vzájomných vzťahov medzi rodičmi a deťmi nie je samé o sebe dôvodom pre zrušenie zákonnej vyživovacej povinnosti rodičov. Ani odmietavý postoj dieťaťa vo vzťahu k rodičovi, ktorý je povinný výživné platiť nie je možné bez ďalšieho dávať za vinu iba dieťaťu. Pokiaľ sa dieťa odkázané na výživu odmieta stýkať s rodičom, ktorý je povinný podľa zákona vyživovaciu povinnosť plniť súd sa musí otázkou dobrých mravov zaoberať komplexne a zisťovať aj dôvody, ktoré dieťa k tomuto postojovi viedli. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že túto situáciu nijako nezavinil, a že vyvinul snahu k tomu, aby sa konsolidovali vzťahy s plnoletou dcérou. Nepreukázal ani to, že má záujem o dobré vzťahy s dcérou. Z toho dôvodu odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie neprihliadol na jeho tvrdenia o správaní sa oprávnenej v rozpore s dobrými mravmi a považoval ich za účelové uvádzané odporcom v snahe domôcť sa priaznivejšieho súdneho rozhodnutia v jeho prospech.

16. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti rozhodol odvolací súd tak, že rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil s poukazom na § 387 ods. 1 CSP.

17. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s §52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

18. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).